

Verkiezingsprogramma
2022 - 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inwoners	3
Sociale basis.....	3
Sport.....	3
Cultuur.....	3
Vrijwilligers.....	4
Openbare ruimte.....	4
Stad en dorpen	5
Wonen.....	5
Mobiliteit.....	6
Economie.....	6
Toerisme.....	7
Duurzaamheid.....	8
Welzijn & Welvaart	9
Gezondheidszorg.....	9
WMO.....	9
Jeugdzorg.....	10
Participatiewet.....	10
Onderwijs.....	11
Samen leven	12
Wijkgericht werken.....	12
Voorliggende voorzieningen.....	12
Kwetsbare inwoners.....	13
Inclusiviteit.....	13
Veiligheid.....	14
Samenwerken	15
Burgerparticipatie.....	15
Dienstverlening.....	15
Regio.....	15
Middelen.....	15
Ten slotte	16

Voorwoord

Oosterhout is een mooie groene gemeente. Onze inwoners vormen de basis van onze samenleving. Met een rijk verenigingsleven laten onze inwoners zien er voor, maar zeker ook met elkaar te zijn.

De afgelopen jaren heeft de coronapandemie ons geleerd dat die sociale samenhang in Oosterhout sterk is. Prachtige initiatieven van en voor onze inwoners zijn in deze periode ontstaan en uitgevoerd. De rol van de gemeente was hierbij vaak beperkt. Bewoners wisten elkaar, al dan niet met behulp van Oosterhoutvoorelkaar.nl, prima te vinden.

Met de Corona Impact Analyse heeft de gemeente in kaart gebracht welke lessen er geleerd zijn in de afgelopen periode, maar vooral welke mogelijkheden tot versterking van onze gemeente we met elkaar nog kunnen benutten.

We zien in de analyse dat het gebruik van de openbare ruimte sterk is toegenomen en daarmee ook de eisen die daaraan worden gesteld. Parken worden meer gebruikt waardoor het onderhoud daar ook opgeschaald moest worden. Vraagstukken over verkeer en mobiliteit balanceren tussen meer thuiswerken als gevolg van aangescherpte maatregelen en meer autobezit omdat reizigers liever niet meer met het OV reizen.

Jongeren blijken vaak vergeten te worden bij beleidsvraagstukken en eenzaamheid is onder jong en oud een veelvoorkomend probleem. De druk op de gezondheidszorg is groot. Niet de beschikbare middelen, maar de beschikbaarheid van personeel gaat naar de toekomst toe de grootste uitdaging geven. We moeten dus zoeken naar oplossingen om de zorg voor onze inwoners op slimme en innovatieve wijze vorm te geven.

Ook meer samenwerking is een veel gehoorde wens. Samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, tussen woningbouwstichting en welzijnsorganisaties en ook tussen bewonersgroepen en professionals in het sociaal domein. Maar bij elk gesprek over die samenwerking komt ook de rol van de gemeente ter sprake. Meer verbindend en faciliterend.

Oosterhout is een gemeente waar iedereen welkom is en iedereen zichzelf mag zijn, met oog en respect voor de belangen van de ander. Een gemeente waar we door met elkaar en voor elkaar te werken nog meer resultaten kunnen behalen. De lokale overheid moet hierbij minder dicteren, maar meer verbinden, meer stimuleren en meer ondersteunen.

Oosterhout kan nog mooier worden om in te wonen, nog fijner om in te leven, en nog sterker om te leren en te werken als we dit met elkaar doen. Samen gaan we verder voor een nog mooier Oosterhout.

Inwoners

Sociale basis

Oosterhout kent een rijk verenigingsleven. Sport en cultuur vormen daarmee het hart van onze samenleving. In een tijd waarin er vanuit de landelijke overheid steeds meer verantwoordelijkheid wordt gelegd bij de individuele inwoner is het verbinden van die inwoners met elkaar steeds belangrijker.

Wij vinden dat een lokale overheid haar verantwoordelijkheid moet nemen voor die verbinding. Dat doen we onder meer door het blijven ondersteunen van verenigingen en vrijwilligers.

Naast het verenigingsleven zien we ook dat de openbare ruimte steeds meer gebruikt wordt als een plek voor ontmoeting. Bij de inrichting van die openbare ruimte moeten we hier dus meer rekening houden.

Sport

Sport draagt niet alleen bij aan goede sociale basis in de gemeente, maar zorgt ook voor gezonde en vitale inwoners. Daarom moet sport voor alle inwoners toegankelijk zijn. Vanuit het onderwijs wordt bewegingsonderwijs aangeboden. De samenwerking met de sportverenigingen kan hier nog versterkt worden.

Binnensport

De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in buitensport locaties. De komende periode zal er aandacht moeten zijn voor de binnensport locaties. Diverse sporthallen zijn aan een opknapbeurt toe waarbij ook oog moet zijn voor verduurzaming.

Cultuur

Cultuur is een bindmiddel in de samenleving. Het brengt inwoners vaardigheden in expressie bij en het vermogen om vanuit verschillende invalshoeken waar te nemen. Daarom moet cultuur net als sport voor iedereen toegankelijk zijn.

Cultuureducatie voor jongeren, op scholen en daarbuiten, kan een impuls gebruiken. Zeker voor jongeren die daar normaliter niet zo snel mee in aanraking komen. Daarin kunnen de cultuurcoaches van H19 een belangrijke rol vervullen. Ook het stimuleren van jongeren om zelf activiteiten te ontplooiën in het culturele veld hoort wat ons betreft daarbij.

Voor senioren geldt dat culturele activiteiten een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het versterken van hun sociale netwerk.

Verenigingsgebouw

Veel verenigingen kampen met huisvestingsproblemen. Daarbij komt vaak naar voren dat opslag van bijvoorbeeld kostuums, archief en anderen materialen regelmatig voor problemen zorgt. Wij vinden daarom dat er één centraal geregelde opslag voor verenigingen en stichtingen in de gemeente Oosterhout zou moeten komen.

Vrijwilligers

Het hart van het verenigingsleven wordt gevormd door de vele vrijwilligers die bij clubs, verenigingen en stichtingen actief zijn. Maar ook vrijwilligers in buurten, wijken en dorpen, op scholen en mantelzorgers horen hier zeker bij. De ondersteuning van vrijwilligers door de gemeente moet meer gestructureerd worden. We denken daarbij aan de doorontwikkeling van Oosterhoutvoorelkaar met aandacht voor de rechtspositie van vrijwilligers, ondersteuning in de vorm van gratis cursusaanbod en proactieve coördinatie van vraag en aanbod.

Openbare ruimte

Een goed onderhouden openbare ruimte draagt bij aan het gevoel van veiligheid in de wijken. Daarnaast wordt de openbare ruimte steeds vaker gebruikt als plek van ontmoeting. Daar horen de voorzieningen en het onderhoud op afgestemd te zijn.

Onderhoud

Wij zetten vooral in op de bestrijding van onkruid op wegen en trottoirs. Doordat we steeds meer gazons met kruidenrijk gras inzaaien en vanuit biodiversiteit beheren moet juist de verharding er omheen goed onderhouden worden om een rommelig straatbeeld tegen te gaan.

In diverse wijken en dorpen is het onderhoud van de wegen en trottoirs onder de maat. Er dienen extra middelen beschikbaar te komen om hier een inhaalslag te kunnen slaan.

Ontmoetingsplaatsen

Steeds meer inwoners (her)ontdekken de openbare ruimte als plaats waar gesport en gerecreëerd kan worden en men elkaar kan ontmoeten. Daarom zetten we in op meer informele sportvoorzieningen (Kwiekroutes of Urban Sportpark) en bijvoorbeeld zitbankjes als ontmoetingsplek.

Hiermee stimuleren we niet alleen de beweging maar zorgen we door het stimuleren van de ontmoeting ook voor meer sociale cohesie als onderdeel van het versterken van de sociale basis.

Spelen

Onze gemeente kent veel speelplekken. Maar soms sluiten die niet meer aan op de wensen van de direct omwonenden. Er moet in overleg met bewoners daarom ruimte zijn voor meer maatwerk.

De gedachte dat speeltuinen alleen voor kinderen zijn bedoeld mag daarbij ook losgelaten worden. Vaak zijn ze prima te combineren met bijvoorbeeld informele sportvoorzieningen voor senioren. Wie zegt dat spelen alleen voor kinderen is!

Schoolpleinen dienen vrij toegankelijk te zijn als speelplaats, ook na schooltijd. Veel schoolpleinen kunnen daarnaast nog wel wat groener worden ingericht. Dit nodigt uit tot meer spelen en levert een bijdrage aan de klimaatadaptatie.

Stad en dorpen

Wonen

De woningnood is hoog. De problematiek is complex en zal dan ook vanuit verschillende invalshoeken gezien moeten worden.

Ook de bereikbaarheid van onze wijken, dorpen en voorzieningen staat onder druk. Een veranderend openbaar vervoersysteem vraagt actieve inmenging vanuit de lokale overheid. Daarnaast staat de wens om mobiliteit en bereikbaarheid vaak op gespannen voet met de leefbaarheid in de wijk.

Naast woningbouw en mobiliteit is ook onze economie in het algemeen en onze binnenstad in het bijzonder een belangrijke pijler in het aantrekkelijk houden van onze gemeente als woon- en vestigingsplaats.

De komende jaren houden we bij alle keuzes op deze vlakken ook nadrukkelijk oog voor de betrokken duurzaamheidsaspecten. Waarbij vooral naar kansen gezocht kan worden in het versterken van de economie en verbeteren van de leefbaarheid.

Woningbouw

De doorstroming op de woningmarkt stagneert onder meer door het gebrek aan de juiste woningen en het beleid van de landelijke overheid om onze oudere inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis te laten wonen. Hier kunnen we actiever ondersteunen bij initiatieven om ouderen met zorg samen te laten wonen in kleinschalige wooncomplexen.

De woningbouwstichting speelt een belangrijke rol in de woningbouw problematiek. Naast de bouw van voldoende (sociale) woningen is ook het toewijzingsbeleid, binnen wettelijke kaders, een voortdurend aandachtspunt.

Door ook meer betaalbare woningen te bouwen voor alleenstaande ouderen komt de doorstroming op de woningmarkt beter op gang.

Daarnaast moeten we creatief durven zijn en gebruik maken van goede voorbeelden uit andere gemeenten. We denken daarbij aan een Knarrenhof, Tiny Houses en modulair bouwen.

Inbreiding

Binnen de gemeentelijke grenzen zijn nog mogelijkheden om woningen toe te voegen. We moeten daarbij waken voor de balans. Te veel bebouwing binnen de bebouwde kom toevoegen tast het groene karakter van onze gemeente aan. Daarnaast is ook bereikbaarheid en mobiliteit een belangrijk aandachtspunt bij het toevoegen van woningen in reeds bebouwd gebied.

Wij zien mogelijkheden om winkels en kantoren om te zetten naar woningen voor starters. Daarnaast zijn er nog enkele braakliggende terreinen waar woningen toegevoegd kunnen worden. Daarbij hebben we oog voor de onderverdeling in type woningen. Er moeten voldoende woningen voor starters in de plannen worden opgenomen.

Na de verplaatsing van het gemeentehuis naar het centrum kunnen er op de vrijgekomen ruimte woningen worden toegevoegd. Daarbij dient het Slotjesveld als park behouden te worden en moeten er voldoende parkeerplaatsen gehandhaafd blijven. Deze kunnen “in het groen” uitgevoerd worden.

Uitbreiding

Naast bouwen binnen de bebouwde kom moeten we ook oog houden voor de mogelijkheden die Oosterhout nog heeft om buiten de bebouwde kom woningen toe te voegen. Hierbij geldt in ieder geval dat de infrastructuur voldoende gegarandeerd moet zijn. Bij de uitbreiding dient de gemeente regie te houden op de uit te voeren projecten. Hiervoor is actieve grondpolitiek een noodzaak.

Mobiliteit

Mobiliteit is onderhevig aan veranderingen. De afgelopen jaren hebben we als gevolg van corona gezien dat er een verandering in woon-werkverkeer heeft plaatsgevonden. Daarnaast zagen we een terugloop in het gebruik van het openbaar vervoer. Hoe een en ander zich naar de toekomst gaat ontwikkelen is nog niet duidelijk.

Fietsverbindingen

De afstanden binnen onze gemeente zijn prima per fiets te overbruggen. Daarom moeten we inzetten op goede en veilige fietsverbindingen binnen Oosterhout en van en naar omliggende gemeenten.

Bereikbaarheid

Voor de meest kwetsbare verkeersdeelnemers (jonge kinderen en de oudste senioren) moet er continue aandacht voor de veiligheid zijn. Hier horen veilige looproutes van en naar scholen en winkelcentra bij. Ook een juiste inrichting van 30-km-zones is hiervoor van belang.

Voor kruispunt Trommelen geldt dat deze vooral minder verkeer dient te verwerken. Dit kunnen we bereiken door een doorsteek te maken tussen de Bredaseweg en de Lage Molenpolderweg via het Lievenshove terrein. Een westelijke rondweg is hierdoor niet nodig. Daarbij horen wel maatregelen om de veiligheid van de Lage Molenpolderweg te verbeteren. Bijvoorbeeld door de aanleg van een voetgangerstunnel.

De spoorwegovergang in Dorst moet voorzien worden van een veilige oversteek aan beide zijden.

Openbaar Vervoer

Oosterhout moet blijven streven naar een treinstation. De mogelijkheden komen weer meer binnen bereik nu het rijk ook de verbinding Breda-Utrecht als belangrijk OV-verbinding in het vizier heeft.

Door een nieuwe aanbesteding van het Openbaar Vervoer in de provincie wordt het busvervoer in de regio op de schop genomen. Ook het vervoer voor specifieke doelgroepen komt hiermee onder druk te staan. Als gemeente moeten we verantwoordelijkheid nemen om het openbaar vervoer in en naar onze gemeente goed in te regelen. Hierbij kunnen we bijvoorbeeld kijken naar de mogelijkheid voor gratis gebruik van het openbaar vervoer binnen de gemeente door senioren.

De (bus)verbindingen naar Vrachelen, Contreie en de Vlindervallei moeten verbeterd worden. Dit geldt ook voor de verbindingen met de dorpen en de verschillende bedrijventerreinen.

Economie

Bedrijventerreinen

De verschillende bedrijventerreinen zijn een belangrijke pijler van onze lokale economie en werkgelegenheid. Het is van belang deze ook toekomstbestendig te maken. Hierbij zijn samenwerking, verduurzaming en bereikbaarheid van groot belang. Samenwerking zien we door verdere versterking en ondersteuning van de verschillende BIZ (Bedrijven Investing Zone) die actief zijn op bedrijventerreinen.

Bedrijventerreinen kunnen bijvoorbeeld door zon op bedrijfsdaken en een groenere inrichting van de buitenterreinen een belangrijke bijdrage aan de klimaatdoelstellingen leveren. Bij de vestiging van nieuwe bedrijven moet gekeken worden naar de circulariteit en duurzaamheid van de bouwplannen en de bedrijfsvoering.

Bedrijventerreinen dienen per auto, fiets en openbaar vervoer goed bereikbaar te zijn.

MKB

Ter ondersteuning van het MKB moeten alle mogelijkheden om vanuit de gemeente lokaal aan te besteden benut worden. Ook in contracten met uitvoeringsorganisaties kan hier aandacht aan besteed worden. Voor het MKB moeten er daarnaast voldoende mogelijkheden zijn om zich ook in de nieuwe wijken te vestigen.

Binnenstad

Er moet actief gestuurd worden op het bestrijden van leegstand. Dit kan door het terugbrengen van het aantal vierkante meters winkelvloeroppervlak. Het stimuleren van de mogelijkheid om winkels om te vormen naar woningen en een leegstandsverordening kunnen hieraan bijdragen.

De aantrekkelijkheid van de binnenstad kan verder vergroot worden door vergroening en meer ruimte te bieden aan terrassen en andere horeca. Ook het terugdringen van auto's (bijvoorbeeld van koeriersbedrijven) in het straatbeeld van de binnenstad kan bijdragen aan de leefbaarheid in het centrum.

Winkeliers moeten gestimuleerd worden om meer aandacht aan toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking te besteden. Ook een goed bereikbaar en centraal gelegen openbaar toilet is een voorwaarde voor een inclusieve aantrekkelijke binnenstad.

Vestigingsklimaat

Oosterhout heeft een mooie maat en schaal om op verschillende terreinen met elkaar samen te werken. Samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid kan een belangrijke bijdrage aan de economie en daarmee het vestigingsklimaat leveren. Extra aandacht moet er daarbij zijn voor de ondersteuning van startende ondernemers. Ook voorzieningen in andere domeinen zoals sport en cultuur maken Oosterhout aantrekkelijk als vestigingsplaats voor jonge gezinnen en daarmee het arbeidspotentieel voor bedrijven.

Toerisme

Oosterhout is een prachtige groene en centraal gelegen gemeente. Toeristische trekpleisters als de Biesbosch, de Beekse Bergen en de Efteling liggen op kleine afstand. De ligging van Oosterhout kan ingezet worden om de toeristische aantrekkingskracht te versterken. Versterking van deze toeristische aantrekkingskracht is onder meer mogelijk door het aanleggen van enkele camperplaatsen maar bijvoorbeeld ook door te investeren in recreatieve fietsverbindingen. Het stadspark kan ook nog beter benut worden, bijvoorbeeld door het toestaan van tijdelijke horeca.

Daarnaast is de vindbaarheid van diverse musea en voorzieningen aan verbetering toe. Niet alleen fysiek in het straatbeeld door bordjes die verwijzen naar de juiste locatie, maar zeker ook digitaal.

Duurzaamheid

RES

De klimaatdoelstellingen die het rijk bij de regio heeft neergelegd met de Regionale Energie Strategie (RES) zijn fors en vragen op verschillende vlakken een grote investering van ons als gemeente. Wij vinden dat de lasten hiervan niet bij onze inwoners weggelegd mogen worden.

Technologische ontwikkelingen gaan snel en de oplossing van vandaag kan morgen al ingehaald zijn door nieuwe technieken. We hoeven als Oosterhout niet altijd vooraan te lopen bij de keuzes die gemaakt moeten worden. Maar tegelijkertijd zien wij ook kansen om onze bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstellingen.

Zon

Een zonneweide in de Oranjepolder is al voorzien, maar we moeten particulieren en bedrijven blijven stimuleren om zonnepanelen op daken te plaatsen. Hier is nog onbenut potentieel. Daarom blijven we voorstander van de duurzaamheidslening.

Wind

Plaatsing van windmolens in Oosterhout kan alleen als aan alle voorwaarden is voldaan. Dit is dus inclusief toetsing van nog vast te stellen landelijk kaders (zoals afstandsnorm), waarborgen voor gezondheid en het actief betrekken van bewoners bij de definitieve plannen.

Warmte transitie

De gemeente is in opdracht van het rijk haar visie op de warmtetransitie aan het bepalen. Daarbij is de opdracht om in 2050 van het gas af te zijn. Wij zijn voor een beheersbare en geleidelijke transitie. Hierbij mogen onze inwoners niet met de kosten opgezadeld worden. We hoeven als Oosterhout hier niet voorop te lopen en kijken vooral ook naar technologische ontwikkelingen die de komende periode nog beschikbaar komen.

Klimaatadaptatie en biodiversiteit

De noodzaak om onze leefomgeving aan te passen aan de veranderingen in het klimaat is duidelijk. De gemeente kan hier op verschillende manieren aan bijdragen. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met de biodiversiteit en de mogelijkheid tot opvang van overtollig regenwater.

We blijven inwoners stimuleren om geveltuintjes aan te leggen en we kijken waar er in Oosterhout extra bomen kunnen worden aangeplant. We streven hierbij naar 500 nieuwe bomen in de komende 5 jaar.

Bij nieuwe woningbouwplannen is klimaat adaptief bouwen het uitgangspunt. We denken hierbij onder meer aan groene daken en gevels.

Bij de herinrichting van het Slotjesveld (na verplaatsing van het gemeentehuis) kiezen we voor woningen in een parkachtige omgeving met ruimte voor groen en recreatie. Daarbij moet ruimte voor parkeren beschikbaar blijven, maar ook dat kan in het groen ingepast worden.

We stimuleren agrariërs om akkerranden bloemrijk in te zaaien om ook in het buitengebied voldoende biodiversiteit aan te brengen.

Welzijn & Welvaart

Welzijn en welvaart zijn geen tegenstrijdige begrippen. We kiezen ervoor om juist de kansen te benutten om welzijn en welvaart bij elkaar te brengen. Gezonde inwoners verlagen de druk op de voorzieningen in het sociaal domein. Voldoende werkgelegenheid zorgt voor een veerkrachtige samenleving. Onderwijs met oog voor burgerschap en een goede aansluiting van dat onderwijs op het bedrijfsleven zorgt voor voldoende arbeidspotentieel.

Gezondheidszorg

We gaan uit van het begrip positieve gezondheid. We kijken daarbij niet alleen naar lichamelijke aandoeningen maar benaderen gezondheid vanuit verschillende invalshoeken. Het dagelijks functioneren, mee kunnen doen, de kwaliteit van leven en zingeving zijn daarbij belangrijke basiswaarden. We kijken liever eerst naar wat we kunnen voorkomen dan alleen naar wat we moeten bestrijden.

Preventie

We hebben aandacht voor een gezonde leefstijl. Daarbij zetten we extra in op het voorkomen van verslaving (Drugs, Alcohol), gaan we voor een rookvrije generatie en stimuleren we onze inwoners om gezond te eten en te drinken. Om de drempel naar gebruik van (soft)drugs zo hoog mogelijk te houden zijn we tegen de vestiging van een coffeeshop.

Ter voorbereiding op het ouder worden stimuleren we inwoners om goed naar hun woonsituatie te kijken. Ook een sterk sociaal netwerk is van groot belang bij het actief ouder worden. De gemeente ondersteunt en stimuleert hierin. Daarnaast is voldoende blijven bewegen voor ouderen een belangrijke preventieve maatregel. Bij de inrichting van de openbare ruimte bieden we hier gelegenheid toe. Ook ondersteunen we ouderen bij het digitaal vaardig worden en blijven.

Het bezit van een huisdier kan ook een manier zijn om eenzaamheid te bestrijden. Om die reden zijn we voor het afschaffen van de hondenbelasting voor de eerste hond.

WMO

Binnen de wet Maatschappelijke Ondersteuning zien we dat de vraag naar ondersteuning steeds verder toeneemt, onder andere door de vergrijzing. Naar de toekomst zien we vooral dat een gebrek aan zorgpersoneel deze vraag onhoudbaar maakt. Binnen de WMO kijken we naar voorliggende voorzieningen om de vraag naar arbeidsintensieve maatwerkvoorzieningen af te remmen.

De vindbaarheid van deze voorliggende voorzieningen dient verbeterd te worden. De verschillende uitvoeringsinstanties in de wijken en dorpen moeten hier samen aan werken.

Mantelzorgers

Er dient aanvullend beleid voor de ondersteuning van mantelzorgers te komen. Daarbij zijn waardering en informatievoorziening belangrijke aandachtspunten. Ook de positie van de mantelzorgers ten opzichte van de professionele zorgverlener verdient extra aandacht.

Maatwerk

Bij zorg die onze inwoners ontvangen kijken we naar technologische mogelijkheden voor ondersteuning om de vraag naar zorgpersoneel te dempen. Tegelijkertijd is het menselijk contact ter bestrijding van eenzaamheid van groot belang. Hier dient een goede balans gevonden te worden.

Technologie kan ook een bijdrage leveren aan de controle op de uitvoering van de contracten die we met de aanbieders van zorg hebben. Zo garanderen we dat onze inwoners ook de zorg ontvangen waar ze recht op hebben.

Jeugdzorg

De toegankelijkheid van de jeugdzorg moet gewaarborgd blijven. Oplopende wachtlijsten moeten teruggedrongen worden. Samenwerking in de regio is hier cruciaal.

Preventie

Ter voorkoming van zwaardere problematiek wordt ook binnen de jeugdzorg vol ingezet op preventie. We kijken daarbij naar samenwerking met de scholen en de beschikbaarheid van een pedagoog voor (basis) scholen ter ondersteuning van het onderwijskundig personeel. Ook behoud van sociaal maatschappelijk werk is een voorbeeld van preventie.

Op basisscholen dient al aandacht besteed te worden aan de kennis over mentale gezondheid van en bij jongeren. Programma's zoals van de Stichting Saarisnietgek ondersteunen hierbij.

De samenwerking tussen de afdeling JONG en jongerenwerk wordt verder versterkt. Daarbij wordt de rol van de verschillende activiteitencentra binnen het jongerenwerk verder uitgebreid.

In de openbare ruimte moet er ook voor jongeren ruimte voor ontmoeting zijn. Op plaatsen waar veel jongeren samenkomen wordt jongerenwerk actief ingezet.

Participatiewet

Meedoen

Binnen onze gemeente willen we iedereen naar vermogen mee laten doen. Bij de een gaat dit vanzelf, de ander heeft hulp nodig. Door actieve begeleiding van uitkeringsgerechtigden verhogen we de kans op uitstroom. Bijscholing, leer/werkplekken, ervaringsplekken en vrijwilligerswerk zijn vaak prima opstapjes naar betaald werk.

Vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigden willen we extra stimuleren. Denk aan ondersteuning aan ouderen, zelf zappen of het verlenen van hand- en spandiensten in het rijke verenigingsleven dat onze gemeente kent.

Inkomen

Veel van onze inwoners hebben moeite om elke maand rond te komen. Schuldenproblematiek verhindert al snel het normaal functioneren. Zeker bij gezinnen met kinderen levert dit vaak schrijnende situaties op. De ondersteuning voor deze inwoners dient dan ook verder verbeterd te worden. Daarbij moet vanuit de inwoner en de mogelijkheden naar maatwerkoplossingen gezocht worden.

Preventie van schuldenproblematiek kan veel ellende voorkomen. We denken daarbij aan voorlichting op scholen, de blijvende inzet van budgetcoaches en cursussen via het welzijnswerk.

Menselijke maat

De landelijke toeslagenaffaire heeft ons geleerd dat aan systemen nooit meer waarde mag worden toegekend dan aan mensen. We begeleiden onze uitkeringsgerechtigden vanuit vertrouwen. Bij opzettelijke fraude wordt echter hard opgetreden.

Inburgering

Statushouders die in onze gemeente komen wonen worden vanaf het allereerste begin opgevangen en begeleid om de inburgering zo effectief mogelijk te laten verlopen. Daarvoor moet voldoende professionele begeleiding beschikbaar zijn. Daarbij is inburgering niet vrijblijvend en verwachten we een proactieve houding van de inburgeraar. Extra ondersteuning van statushouders door vrijwilligers is een belangrijke voorwaarde om een sociaal netwerk in onze gemeente op te kunnen bouwen. Voor deze vrijwilligers zelf is adequate ondersteuning noodzakelijk.

Onderwijs

Goed onderwijs draagt bij aan het vergroten van kansen van onze jongste inwoners. Alhoewel de gemeente zelf weinig invloed heeft op de lesprogramma's op scholen kan een gemeente wel degelijk een belangrijke bijdrage leveren aan de mogelijkheden die scholen hun kinderen kunnen bieden.

Zo kijken we naar de mogelijkheid om schoolzwemmen in Oosterhout mogelijk te maken. Ook de duurzame inzet van vakleerkrachten (Sport & Cultuur) in het basisonderwijs is een mogelijkheid. H19 en MOOVE kunnen hier een belangrijke bijdrage in leveren.

In samenwerking met het welzijnswerk en jongerenwerk kan de ondersteuning van Intern Begeleiders op scholen ook verbeterd worden. Dit zorgt tegelijkertijd voor een betere verbinding tussen het onderwijs en het sociaal domein.

Huisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen. Hier dient de komende periode nadrukkelijk geld voor vrij gemaakt te worden. De Zwaaiikom, het Hanze college maar ook diverse lagere scholen hebben middelen nodig om hun schoolgebouwen bij de tijd te zetten.

Maatschappelijke stage

Oosterhout kent een rijk verenigingsleven dat draait op haar vrijwilligers. Niet elke jongere krijgt dit vrijwilligerswerk echter van huis uit met de paplepel ingegoten. Daarom is de herintroductie van de maatschappelijke stage op middelbare scholen een goed begin. Door hier met jongeren een voor hen interessante vorm te kiezen kan dit een goede maar ook leuke ervaring voor jongeren opleveren. Bestaande programma's uit andere gemeenten kunnen hier als voorbeeld dienen.

Burgerschap

De gemeente blijft actief bijdragen aan actief burgerschap bij jongeren door het aanbieden van programma's als Democracy aan scholen. Dit doen we ook door het betrekken van jongeren bij verschillende verkiezingen en het blijven ondersteunen van het Jongerenpanel in Oosterhout.

MBO/HBO

Oosterhout heeft geen zelfstandige MBO of HBO opleiding binnen haar grenzen. Breda en Tilburg voorzien hier in de behoefte. Tegelijkertijd zijn er diverse koppelingen met het lokale bedrijfsleven voor te stellen waardoor een dependance te rechtvaardigen is. De beschikbaarheid van voldoende stageplaatsen en leer/werkplekken kunnen voor zowel het bedrijfsleven als het onderwijs een waardevolle toevoeging zijn.

Koppeling bedrijfsleven

Veel sectoren (techniek, zorg) kampen met een tekort aan personeel. De gemeente kan hier een verbindende rol spelen in de afstemming tussen onderwijs en bedrijfsleven. Bijvoorbeeld door voorlichting te geven aan jongeren en hen zo te enthousiasmeren voor deze branches bij hun studiekeuze.

Ook in het kader van leven lang ontwikkelen is de koppeling met het bedrijfsleven essentieel. Zij kunnen met het aanbieden van omscholingstrajecten ook hun personeelsbestand verder uitbreiden en optimaliseren.

Samen leven

Wijkgericht werken

Doorontwikkeling

Met de inzet van de wijkmakelaars en wijkwethouders is het wijkgericht werken goed van start gegaan. Ook de ingezette verandering in de gemeentelijke organisatie werpt zijn vruchten af. Tegelijkertijd zien we ook dat niet alles goed gaat en dat de nieuwe vormen van burgerparticipatie ook vragen om stil te staan bij de representativiteit van de actieve inbreng van inwoners ten opzichte van hen die zich niet laten horen.

Wijkmakelaars

De wijkmakelaars moeten nog meer ruimte krijgen om samen met inwoners naar de oplossingen voor problemen in de wijken te zoeken. De rest van de gemeentelijke organisatie is er om hen te ondersteunen.

Daarnaast zijn de wijkmakelaars een belangrijke informatiebron voor onze maatschappelijke partners en medewerkers. Zij weten wat er leeft in de wijk en kunnen bijvoorbeeld binnen het sociaal domein en op het gebied van veiligheid de juiste verbindingen leggen. Ook bij de vorming van beleid dienen wijkmakelaars als belangrijke bron van informatie.

Buurtbudget

De wijkmakelaars hebben een budget om oplossingen in samenwerking met de inwoners mogelijk te maken. Dit moet behouden blijven. Meestal zijn de oplossingen die vanuit inwoners worden aangedragen echter ook oplossingen voor taken van de gemeente zelf waar ook budget voor aanwezig is. Waar mogelijk moet dan ook gekeken of deze budgetten hiervoor vrij gemaakt kunnen worden (ontvlechting).

Zappers

De openbare ruimte wordt steeds meer gebruikt. Daar zien we helaas ook dat niet iedereen zelf verantwoordelijkheid neemt voor een fijne en schone opgeruimde leefomgeving. De gemeente voert veel taken uit om de openbare ruimte schoon, heel en veilig te houden. We kunnen echter niet zonder de vrijwillige inzet van inwoners die Zwerf Afval Pakken (ZAPpers).

De ondersteuning voor deze vrijwilligers moeten worden uitgebreid. We denken aan meer coördinatie vanuit de gemeente, actief in gesprek met eigenaren van bedrijven waar extra overlast wordt veroorzaakt, beschikbaar stellen van goed materiaal en bovenal het op de juiste wijze waarderen van de ZAPpers.

Voorliggende voorzieningen

In onze wijken en dorpen zijn diverse voorliggende voorzieningen die een bijdrage leveren aan de sociale samenhang in de wijk. We breiden het gebruik van deze voorzieningen uit en zetten dus vol in op het versterken van de sociale basis in de directe leefomgeving van onze inwoners

Samen met de wijkmakelaar dienen er spreekuren georganiseerd te worden in de wijken waar onze maatschappelijke partners (Thuisvester, Wijkagent, Welzijnswerk, Jongerenwerk etc.) beschikbaar zijn als aanspreekpunt in de wijk.

Dagbestedingslocatie

Naast de activiteitencentra zijn er verschillende plaatsen waar een vorm van dagbesteding wordt aangeboden. Floralia en de Pannehoef zijn hier voorbeelden van. Samen met de maatschappelijke partners kijken we waar in de wijken en dorpen behoefte is aan ontmoetingsruimten voor senioren en dagbestedingslocaties. Hiermee leveren we een belangrijke bijdrage aan het bestrijden van eenzaamheid. Hier nemen we als lokale overheid waar nodig ook het initiatief.

Voedseltuin & Voedselbos

Een voedseltuin en/of voedselbos levert een mooie bijdrage aan de bewustwording over gezonde voeding. Daarnaast kan de opbrengst(groenten/fruit) ter beschikking gesteld worden aan de minima in onze gemeente. Ook het realiseren van re-integratie plekken is een belangrijke reden om positief tegenover dergelijke initiatieven te staan. Voor de betrokken vrijwilligers is het daarnaast vaak een fijne manier om de dag te besteden. Waar nodig levert de gemeente hier een proactieve bijdrage aan.

Kwetsbare inwoners

Vanuit landelijke wetgeving zijn gemeenten verantwoordelijk voor de opvang van inwoners met een psychische kwetsbaarheid in de wijk.

Beschermd wonen

Waar nodig en mogelijk begeleiden we kwetsbare inwoners in de wijken en dorpen actief vanuit het welzijnswerk. We introduceren hen bij de voorliggende voorzieningen die beschikbaar zijn en zorgen voor een goede verbinding met de andere bewoners in de wijk.

Inclusiviteit

Toegankelijkheid

In de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen hebben we oog voor de toegankelijkheid. Samen met de ondernemers wordt ook gewerkt aan de toegankelijkheid van de winkels in het centrum. Hier horen ook voldoende zitbanken op looproutes van en naar de wijkwinkelcentra en in het centrum bij.

Openbaar toilet

In de wijkwinkelcentra en het centrum dienen goede openbaar toiletvoorzieningen te zijn. Deze moeten daarnaast ook goed vindbaar zijn.

Heldere taal

Al onze inwoners tellen mee. Daarom dient de gemeente in heldere en klare taal te communiceren. Voor de inwoners die de Nederlandse taal niet machtig zijn wordt de website van de gemeente ook minimaal in het Engels uitgevoerd.

Voor inwoners die digitaal minder vaardig zijn dient altijd de mogelijkheid voor menselijk contact beschikbaar te zijn in de dienstverlening van de gemeente en de gemeentelijke uitvoeringsinstanties.

Veiligheid

Voedingsbodem

De voedingsbodem voor ondermijning in de samenleving ontstaat door een te grote afstand tussen overheid en inwoners. Wantrouwen in de overheid, financiële onzekerheid en gebrek aan sociale verbondenheid zijn de belangrijkste oorzaken waardoor de onderwereld kan rekruteren in de samenleving. Het belangrijkste middel tegen ondermijning en criminele activiteiten is dan ook de bestrijding van deze achterliggende problematiek. Investeren in de sociale basis, wijkgericht werken en de doorontwikkeling naar een dienstbare proactieve organisatie zijn hiervoor de belangrijkste middelen.

Daarnaast is samenwerking tussen scholen, jongerenwerk en veiligheidsinstanties van belang om jongeren die af kunnen glijden op tijd in beeld te krijgen en te houden.

Ondermijning

Bij vestiging van bedrijven maken we waar nodig gebruik van de Wet-Bibob (Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur). De wijkmakelaars zijn ook hier de ogen en oren van de wijk.

Handhaving

Handhavers zijn er niet alleen om bonnen uit te schrijven, maar vervullen ook een taak als gastheer/vrouw van de stad. In de wijken zijn ze goed zichtbaar, samen met de wijkagenten. Er wordt ingezet op de bestrijding van illegale activiteiten in wijken en waar nodig zetten we cameratoezicht in om overlast situaties te bestrijden.

Samenwerken

Burgerparticipatie

De doorontwikkeling van het wijkgericht werken levert een grotere betrokkenheid van inwoners op bij de totstandkoming van gemeentelijke plannen. Daarnaast wordt de drempel verlaagd om als inwoner zelf aan de slag te gaan met ideeën voor de eigen leefomgeving. Belangrijk aandachtspunt hier is de manier waarop het draagvlak voor initiatieven gemeten en beoordeeld wordt.

Het betrekken van jongeren bij de besluitvorming van de gemeente moet een kerntaak van de afdeling JONG worden. Het reeds opgestarte jongerenpanel moet blijvend worden ondersteund. Daarnaast moet het gemeentebestuur periodiek in gesprek met de leerlingenraden van de middelbare scholen om via hen ook de stem van de jongere inwoners in het gemeentehuis te laten doorklinken.

Dienstverlening

De doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie moet worden voortgezet. Een faciliterende meedenkende houding van onze ambtenaren om samen met onze inwoners meer voor elkaar te krijgen.

Om goed in te kunnen spelen op de ontwikkelingen in de samenleving moet het informatie gestuurd werken verder worden uitgebouwd. Zo beslissen we op feiten en niet op meningen. Tegelijkertijd mogen cijfers niet leidend zijn, juist de verhalen achter de cijfers vertellen pas het hele verhaal. Daarom noemen we het ook informatie gestuurd werken en niet alleen maar data gestuurd.

Regio

Oosterhout staat niet op zichzelf. We werken in verschillende vormen en bij verschillende onderwerpen samen in de regio West-Brabant, met de Dongemond gemeenten, met Breda en Tilburg, met de provincie en met het rijk.

Om de positie van Oosterhout in die samenwerkingsverbanden te versterken dient er meer aandacht te zijn voor strategisch bestuurlijk beleidsadvies. Daarnaast moet er meer gebruik gemaakt worden van de verschillende subsidiemogelijkheden die bij de verschillende overheden beschikbaar zijn (Europa, Rijk, Provincie).

Middelen

Voor de afvalstoffenheffing houden we vast aan het principe dat de vervuiler betaalt. Wel kijken we goed naar de specifieke problemen die zich bij hoogbouw locaties voordoen.

Oosterhout is door het gevoerde beleid van de afgelopen jaren financieel een gezonde gemeente. De laatste begroting sloot meerjarig positief en dat hanteren we ook de komende periode als uitgangspunt. De lokale lasten in Oosterhout zijn daarbij lager dan het landelijk gemiddelde. Ook dat houden we zo.

Ten slotte

Gemeentebelangen Oosterhout staat midden in de samenleving. Oosterhout is een mooie gemeente waar we trots op zijn, maar waar we ook nog ruimte voor verbetering zien.

Onze leden kenmerken zich vooral door betrokkenheid bij hun omgeving. Als vrijwilliger bij een vereniging, als bestuurder of als actieve burger in hun wijk. Veel hebben een eigen bedrijf en zijn daarbij gewend om zaken aan en op te pakken. We zijn daarbij daadkrachtig en pragmatisch.

Pragmatisch omdat voortdurende veranderingen in de samenleving vragen om een flexibele stijl. Daadkrachtig omdat besturen ook vraagt om het nemen van besluiten.

Wij willen ruimte geven waar het kan, en regie pakken waar het moet. Daarbij betrekken we inwoners bij de besluitvorming en nemen we belanghebbenden mee in de afwegingen die we maken. Onze samenwerking is daarbij gebaseerd op onderling vertrouwen, respect en begrip voor elkaars standpunten.